

ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2

Ethical Leadership of Administrators that Affecting the Work Effectiveness of
Schools Under the Sakon Nakhon Primary Educational Service Area Office 2

ประภาพร คินี

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

Prapaporn Khi-in-thi

Sakon Nakhon Rajabhat University

Email: Oillycute50@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา และระดับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 2. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมกับประสิทธิผลของโรงเรียน 3 ศึกษาอำนาจพยากรณ์ของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน และ 4. ศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารเพื่อเสริมสร้างประสิทธิผลของโรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครูในสังกัด จำนวน 391 คน ได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเที่ยงตรงตั้งแต่ 0.80–1.00 ค่าอำนาจจำแนก 0.459–0.914 และค่าความเชื่อมั่น 0.984–0.987 สถิติที่ใช้ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน และการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัย พบว่า

1. ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารและประสิทธิผลของโรงเรียนโดยรวมอยู่ในระดับสูง
2. ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลของโรงเรียนในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมด้านความเคารพ ความยุติธรรม และความรับผิดชอบ สามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียนได้ร้อยละ 73.60 ($R = .736$, $SE = .268$)

* ได้รับบทความ: 20 มีนาคม 2568; แก้ไขบทความ: 21 เมษายน 2568; ตอรับตีพิมพ์: 30 กันยายน 2568

4. แนวทางพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมที่เหมาะสมและเป็นไปได้มากที่สุดมี 18 แนวทางครอบคลุมด้านความเคารพ ความยุติธรรม และความรับผิดชอบ

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม; ประสิทธิภาพของโรงเรียน; สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

Abstract

This study aimed to: (1) examine the levels of ethical leadership of school administrators and school effectiveness under the Office of Sakon Nakhon Primary Educational Service Area 2; (2) investigate the relationship between administrators' ethical leadership and school effectiveness; (3) analyze the predictive power of ethical leadership on school effectiveness; and (4) propose guidelines for developing administrators' ethical leadership to enhance school effectiveness. The sample consisted of 391 administrators and teachers selected through multi-stage random sampling. The research instrument was a five-point rating scale questionnaire with validity ranging from 0.80–1.00, discrimination indices from 0.459–0.914, and reliability coefficients from 0.984–0.987. Data were analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, Pearson's correlation coefficient, and stepwise multiple regression.

The findings revealed that:

1. both administrators' ethical leadership and school effectiveness were rated at a high level
2. administrators' ethical leadership was strongly and positively correlated with school effectiveness, with statistical significance at the .01 level
3. the aspects of respect, justice, and responsibility significantly predicted school effectiveness, jointly explaining 73.60% of the variance ($R = .736$, $SE = .268$)
4. eighteen feasible and appropriate guidelines were proposed for developing administrators' ethical leadership in three key areas: respect, justice, and responsibility.

Keywords: Ethical Leadership; School Effectiveness; Primary Educational Service Area Office

บทนำ

การศึกษานับว่าเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าเพราะการศึกษาเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและความมั่นคง โดยมุ่งพัฒนาคนให้มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย อารมณ์สังคมและสติปัญญา ให้เป็นผู้มีวิสัยทัศน์กว้างไกล ใฝ่เรียนรู้ ใฝ่คิดวิเคราะห์ มีเหตุผล มีวินัยและรู้จักรับผิดชอบตนเอง ครอบครัว ชุมชน และสังคม รวมทั้งมีความรู้ และทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในยุคปัจจุบัน กระบวนการศึกษาที่ดีจะช่วยสร้างสรรค์ให้สังคมไทยเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้เพื่อนำไปสู่สังคมที่มีความสุข ครอบครัวอบอุ่น ชุมชนเข้มแข็ง สังคมสันติสุขเศรษฐกิจเกิดความสมดุลสิ่งแวดล้อมยั่งยืน ประเทศชาติมั่นคง (สิรินารถ แว่วสง่า, 2557 : 15) การบริหารสถานศึกษาจึงเป็นภารกิจที่สำคัญอย่างยิ่งของผู้บริหารสถานศึกษาในทุกระดับ โดยเฉพาะในยุคของการเปลี่ยนแปลงของโลกและสภาวะการแข่งขันปัจจุบันประกอบกับผู้คนมีคุณธรรมจริยธรรมลดลง ไม่เห็นความสำคัญของคุณธรรมจริยธรรม ไม่ยึดมั่นในคุณธรรม ไม่ประพฤติตามจริยธรรม ทำให้สังคมเกิดวิกฤติ จึงส่งผลกระทบต่อการบริหารบุคลากร หน่วยงานและองค์กรได้ในวงกว้าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในหน่วยงานสถาบันการศึกษาที่ต้องทำหน้าที่ผลิตอนาคตของชาติออกสู่สังคมและเป็นแบบที่มีคุณธรรมและจริยธรรมเพื่อรับใช้สังคม จึงมีความจำเป็นที่ต้องมีผู้บริหารและผู้นำทางการศึกษาที่มีความเข้าใจ ตระหนักถึงภาวะผู้นำและมีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม นอกจากนี้เมื่อต้องเผชิญกับประเด็นปัญหาจริยธรรมในสถานศึกษาด้วยแล้ว สามารถแสดงออกถึงการตัดสินใจและการใช้เหตุผลทางจริยธรรมได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์การนั้น ซึ่งจะสามารถนำพาองค์กรไปสู่หนทางของความสำเร็จได้ (ชุตติมา รัชก์บางแหลม, 2559 : 168)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาและระดับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2
3. เพื่อศึกษาอำนาจพยากรณ์ของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2
4. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้แบ่งออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมกับประสิทธิผลของโรงเรียน
ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารและครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต
2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 3,213 คน

กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 391 คน (ผู้บริหาร 129 คน ครู 262 คน) ได้จากการสุ่มแบบหลาย
ขั้นตอน ตามเกณฑ์ของ Krejcie & Morgan (1970)

เครื่องมือ คือ แบบสอบถาม 3 ตอน ได้แก่ ข้อมูลทั่วไป ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม และประสิทธิผล
ของโรงเรียน ใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน
ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.50–1.00 และผ่านการทดสอบ Try-out กับกลุ่มนอกตัวอย่าง 30 คน แบบสอบถาม
มีค่าอำนาจจำแนก 0.459–0.914 และค่าความเชื่อมั่นระหว่าง 0.984–0.987

การเก็บข้อมูล ดำเนินการโดยขออนุเคราะห์จากมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครและส่งแบบสอบถาม
ไปยังโรงเรียนในพื้นที่

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติพรรณนา (ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน) และสถิติ
เชิงอนุมาน (Pearson's Correlation และ Stepwise Multiple Regression)

ระยะที่ 2 การศึกษาแนวทางการพัฒนา

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน

เครื่องมือ คือ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาภาวะ
ผู้นำเชิงจริยธรรม แบ่งเป็น 3 ตอน ได้แก่ ข้อมูลทั่วไป แนวทางการพัฒนา และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

การเก็บข้อมูล ขออนุเคราะห์ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ
แนวทาง

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา และระดับ
ประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 โดยรวมและรายด้าน

ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา	ผลการวิเคราะห์		การแปลผล
	$\bar{x}$	S.D.	
1. ความยุติธรรม	4.34	0.56	มาก
2. ความซื่อสัตย์	4.44	0.57	มาก
3. ความรับผิดชอบ	4.39	0.55	มาก
4. ความไว้วางใจ	4.36	0.55	มาก
5. ความเคารพ	4.26	0.55	มาก
โดยรวม	4.36	0.51	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.36$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านความซื่อสัตย์ ($\bar{x}=4.44$) รองลงมาคือ ด้านความรับผิดชอบ ($\bar{x}=4.39$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านความเคารพ ($\bar{x}=4.26$)

2. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา กับ ประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ผู้วิจัย ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา กับ ประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ผู้วิจัยได้ใช้ค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Correlation Coefficient) ปรากฏผลดังตาราง 2

ตารางที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา กับ ประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ในภาพรวม

ตัวแปร	X	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	Y	Y ₁	Y ₂	Y ₃	Y ₄
X	1.00										
X ₁	.89**	1.00									
X ₂	.92**	.84**	1.00								
X ₃	.91**	.73**	.79**	1.00							
X ₄	.92**	.73**	.78**	.84**	1.00						
X ₅	.91**	.76**	.79**	.78**	.86**	1.00					
Y	.84**	.78**	.77**	.75**	.73**	.81**	1.00				

Y_1	.76**	.69**	.69**	.67**	.65**	.79**	.91**	1.00			
Y_2	.83**	.77**	.74**	.77**	.74**	.78**	.95**	.85**	1.00		
Y_3	.79**	.76**	.74**	.68**	.69**	.74**	.96**	.78**	.88**	1.00	
Y_4	.78**	.74**	.73**	.68**	.68**	.74**	.95**	.78**	.86**	.98**	1.00

จากตารางที่ 2 พบความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ในภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวก ในระดับสูง ($r_{xy} = .84$) อย่างมีสำคัญที่ระดับนัย .01 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์เป็นรายคู่เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาด้านความเคารพ (X_5) กับประสิทธิผลของโรงเรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Y_1) มีความสัมพันธ์เชิงบวก ในระดับสูง ($r_{xy} = .79$) อย่างมีสำคัญที่ระดับนัย .01 รองลงมาได้แก่ ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาด้านความเคารพ (X_5) กับประสิทธิผลของโรงเรียนด้านความพึงพอใจในงาน (Y_2) มีความสัมพันธ์เชิงบวก ในระดับสูง ($r_{xy} = .78$) อย่างมีสำคัญที่ระดับนัย .01 และคู่ที่มีความสัมพันธ์กันต่ำที่สุด ได้แก่ ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาด้านความไว้วางใจ (X_4) กับประสิทธิผลของโรงเรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Y_1) มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูง ($r_{xy} = .65$) อย่างมีสำคัญที่ระดับนัย .01

4. ผลการวิเคราะห์อำนาจพยากรณ์ของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2
ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนอำนาจพยากรณ์ของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2

	SS	df	MS	F	Sig.
Regression	78.277	3	26.092	362.982**	.001
Residual	27.819	387	.072		
Total	106.096	390			

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

จากตารางที่ 3 พบว่าผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อทดสอบนัยสำคัญของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ พบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเกณฑ์และตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 3 ตัว มีความสัมพันธ์กันในเชิงเส้นตรงซึ่งสามารถนำไปสร้างสมการต่อไปได้

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์อำนาจพยากรณ์ของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 โดยรวม

ตัวแปรพยากรณ์	R	R ²	Adj R ²	S.E. _{est}	B	S.E. _{bi}	β	t	Sig
ความเคารพ (X ₅)	.814	.663	.662	.303	.398	.044	.422	9.002**	.001
ด้านความยุติธรรม (X ₁)	.853	.728	.727	.272	.318	.040	.342	7.925**	.001
ด้านความรับผิดชอบ (X ₃)	.859	.738	.736	.268	.157	.042	.167	3.730**	.001
ค่าคงที่ (Constant)					.594	.116		5.109**	.001

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) .859

สัมประสิทธิ์ในการพยากรณ์ (R²) .738

สัมประสิทธิ์ในการพยากรณ์ที่ปรับแล้ว (Adj R²) .736

ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์ S.E._{est} .268

จากตาราง 4 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ที่นำมาวิเคราะห์จำนวน 5 ด้าน พบว่า มีจำนวน 3 ด้านที่พยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือด้านความเคารพ (X₅) ด้านความรับผิดชอบ (X₃) และด้านความยุติธรรม (X₁) ตัวแปรที่มีอำนาจพยากรณ์ดีที่สุดคือ ด้านความเคารพ (X₅) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์พยากรณ์ เท่ากับ .422 ด้านความรับผิดชอบ (X₃) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์พยากรณ์ เท่ากับ .342 และด้านความยุติธรรม (X₁) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์พยากรณ์ เท่ากับ .167 ตามลำดับ ตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 3 ตัวแปร สามารถร่วมกันพยากรณ์ ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ได้ร้อยละ 73.60 R square = .736 ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของพยากรณ์ เท่ากับ .268 โดยสร้างเป็นสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ และสมการในรูปคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$Y' = .594 + .398(X_5) + .318(X_1) + .157(X_3)$$

สมการในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z'_y = .422(X_5) + .342(X_1) + .167(X_3)$$

5. ผลการวิเคราะห์แนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2

การวิเคราะห์แนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ผู้วิจัยหาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ด้านความยุติธรรม ด้านความรับผิดชอบ และด้านความเคารพเป็นตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียนได้แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ทั้ง 3 องค์ประกอบ มีจำนวน 18 แนวทาง มีผลการประเมิน ดังนี้

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2

แนวทางการพัฒนา	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
ด้านความเคารพ						
1. เขตพื้นที่การศึกษาจัดการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับผู้บริหารสถานศึกษาในหัวข้อ เกี่ยวกับการสร้างความสัมพันธ์เชิงบวกในองค์กรหรือการพัฒนาคุณลักษณะส่วนบุคคลเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีหรือทักษะการสื่อสารอย่างสุภาพและสร้างแรงบันดาลใจ	4.80	0.45	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
2. ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดช่องทางออนไลน์หรือกล่องจดหมายลับเพื่อเปิดโอกาสให้บุคลากรในสถานศึกษาสามารถให้คำแนะนำเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ควรปรับปรุงของตนเอง (Feedback Session)	4.80	0.45	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด

แนวทางการพัฒนา	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
3. ผู้บริหารสถานศึกษาวิเคราะห์ตัวอย่างกรณีศึกษา (Case Study) ที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จและผู้ที่ล้มเหลว	4.60	0.55	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
4. โรงเรียนหรือสถานศึกษาจัดกิจกรรมเพื่อสร้างแรงจูงใจและความสัมพันธ์ที่ดีให้กับบุคลากรในสถานศึกษา โดยให้ผู้บริหารสถานศึกษามีโอกาสเล่าเรื่องราวที่สร้างแรงบันดาลใจจากประสบการณ์ส่วนตัว	4.60	0.55	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
5. โรงเรียนจัดกิจกรรมการเดินทางศึกษาดูงาน (Site Visit) ไปเยี่ยมชมสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จเพื่อแลกเปลี่ยนแนวคิด	4.80	0.45	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
6. ผู้บริหารสถานศึกษาฝึกจดบันทึกประสบการณ์และความรู้สึกในการบริหารงาน พร้อมวิเคราะห์จุดแข็งและจุดที่ต้องปรับปรุงของตนเอง (Journaling)						
เฉลี่ย	4.70	0.50	มากที่สุด	4.87	0.30	มากที่สุด
ด้านความรับผิดชอบ						
1. เขตพื้นที่การศึกษาจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับผู้บริหารสถานศึกษาโดยใช้การวิเคราะห์กรณีศึกษาความขัดแย้งในโรงเรียน (Case Study Analysis) เพื่อพัฒนาวิธีแก้ปัญหาอย่างยุติธรรม พร้อมเปิดโอกาสให้ผู้บริหารสะท้อนมุมมองและทบทวนแนวคิดเกี่ยวกับความยุติธรรมในการบริหารงาน	4.60	0.55	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด

แนวทางการพัฒนา	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
2. ผู้บริหารสถานศึกษาทำแบบสอบถามรอบด้าน จากบุคลากรในโรงเรียนเพื่อประเมินความยุติธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา	4.60	0.55	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
3. ผู้บริหารสถานศึกษาจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมค่านิยมความยุติธรรมในโรงเรียน โดยกำหนดจรรยาบรรณองค์กรที่เน้นความยุติธรรม เน้นการทำงานเป็นทีมและความเท่าเทียม โปร่งใสและเสมอภาค	4.80	0.45	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
4. เขตพื้นที่การศึกษาจัดตั้งหน่วยงานเพื่อให้คำปรึกษาและให้คำแนะนำแก่ผู้บริหารสถานศึกษา (Coaching and Mentoring) ในการบริหารประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ	4.60	0.55	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
5. สถานศึกษาจัดทำแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนเกี่ยวกับการบริหารบุคลากรและการตัดสินใจข้อขัดแย้ง	4.60	0.55	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
6. ผู้บริหารสถานศึกษาเข้ารับการฝึกอบรมเทคนิคการแก้ไขข้อขัดแย้งอย่างเป็นกลาง เช่น การเจรจา การไกล่เกลี่ย และการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล	4.80	0.45	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.67	0.52	มากที่สุด	4.87	0.30	มากที่สุด
ด้านความรับผิดชอบ						
1. เขตพื้นที่การศึกษาจัดการให้มีการไต่สวนผู้บริหารสถานศึกษาในเขตพื้นที่ที่มีความรับผิดชอบแห่งปี และมอบรางวัลเพื่อเป็นการเสริมแรง	4.80	0.45	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด

แนวทางการพัฒนา	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
2. เขตพื้นที่การศึกษาออกแบบการประเมินและโปรแกรมวิเคราะห์ความรับผิดชอบเพื่อให้ผู้บริหารตอบแบบสอบถามและวิเคราะห์ความรับผิดชอบของตนเอง	4.60	0.55	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
3. เขตพื้นที่การศึกษาให้ผู้บริหารสถานศึกษานำเสนอผลการดำเนินงานพร้อมทั้งสรุปข้อดี ข้อเสีย และแนวทางปรับปรุง อย่างน้อยปีการศึกษาละ 2 ครั้ง	4.80	0.45	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
4. ผู้บริหารสถานศึกษาฝึกจดบันทึกเป้าหมายการทำงาน ความก้าวหน้าและอุปสรรคที่พบ เพื่อตรวจสอบความละเอียดรอบคอบและความสำเร็จของงาน	4.80	0.45	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
5. สถานศึกษาในเขตพื้นที่ร่วมกันสร้างเครือข่ายผู้บริหาร เพื่อประเมินความรับผิดชอบต่อระหว่างผู้บริหารด้วยกันในเขตพื้นที่ รวมถึงมีการสะท้อนผลแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน	4.60	0.55	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
6. สถานศึกษาจัดหาผู้ที่ประสบความสำเร็จที่เกิดจากการมีความรับผิดชอบต่อวิชาชีพเพื่อเป็นที่ปรึกษาแก่ผู้บริหารสถานศึกษาแบบตัวต่อตัว	4.80	0.45	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.73	0.48	มากที่สุด	4.90	0.23	มากที่สุด

จากตารางที่ 5 พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสมของแนวทางการพัฒนาฯ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด และความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยนำเสนอการอภิปรายผลในประเด็นสำคัญ ได้ดังนี้

1. ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ คือ ความยุติธรรม ความไว้วางใจ และความเคารพ ความซื่อสัตย์ และความรับผิดชอบ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับสมมติฐานที่ 2 ที่ว่า ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหาร อยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 2 ที่ว่า ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 อยู่ในระดับมาก ผู้บริหารแสดงออกถึงความรับผิดชอบ ความโปร่งใส และการปฏิบัติตามจริยธรรมในการบริหารงาน ส่งผลให้ครูและบุคลากรปฏิบัติตามแนวทางที่ถูกต้อง ผู้บริหารมีบทบาทในการปลูกฝังและส่งเสริมให้โรงเรียนในสังกัดยึดมั่นในจริยธรรม

2. ประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงจากมากไปน้อยดังนี้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คุณลักษณะของผู้เรียน ความพึงพอใจในงานและการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ตามลำดับ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับสมมติฐานที่ 3 ที่ว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียนอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสถานศึกษาให้ความสำคัญต่อการจัดการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษานำทักษะด้านต่าง ๆ มาใช้ในการบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมไปถึงครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีความรู้ความสามารถ เห็นความสำคัญของการพัฒนาสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ร่วมมือกันในการพัฒนาผู้เรียน มีการจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้ ใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาได้อย่างเต็มศักยภาพ พร้อมทั้งมีบรรยากาศภายในองค์กรที่ดี ดังนั้นจึงทำให้ประสิทธิภาพของโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ นิศรา มุลวรรณ (2561 : 52) ได้ให้พรศนะว่าประสิทธิภาพของโรงเรียนเป็นเรื่องสำคัญที่ผู้บริหารโรงเรียนต้องคำนึงถึงและหาตัวชี้วัดให้ได้ว่าอะไรบ้างที่ผู้บริหารควรนำมาเป็นประเด็นในการพิจารณาประกอบรายละเอียด เพื่อตรวจสอบการประเมินตนเองให้เกิดความมั่นใจว่า โรงเรียนจัดการศึกษาที่มีคุณภาพสูง มีประสิทธิภาพที่เกิดจากการบริหารจัดการอย่างมีคุณภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ จักรวาล สุขดี (2565 : 123) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 พบว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 อยู่ในระดับสูง โดยมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วน อำนาจพยากรณ์ของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา

ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 พบว่าภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ที่นำมาวิเคราะห์จำนวน 5 ด้าน พบว่า มีจำนวน 3 ด้านอำนาจการพยากรณ์ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ด้านความเคารพ (X_5) ด้านความรับผิดชอบ (X_3) และด้านความยุติธรรม (X_1) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการที่เน้นคุณธรรมและจริยธรรมในการทำงาน โดยเฉพาะในด้านความเคารพ ซึ่งอาจสะท้อนถึงภาวะผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ สามารถสร้างแรงบันดาลใจและความเชื่อมั่นให้กับครู นักเรียน และบุคลากรในโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ความรับผิดชอบ ผู้บริหารสถานศึกษาที่เคารพนับถือสูงจะเป็นแบบอย่างที่ดีส่งเสริมให้ครูและมีจิตสำนึกในการสนับสนุนอย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนความยุติธรรมเป็นจุดสำคัญต่อความดูแลและการควบคุมภายในองค์กรหากผู้บริหารมีส่วนที่ยุติธรรมไม่เลือกปฏิบัติและผู้ร่วมงานทุกคนจะทำหน้าที่บรรยาภาการทำงานที่ดีส่งเสริมการสนับสนุนและความร่วมมือระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาครูและนักเรียน ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับสมมติฐานที่ 4 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมที่ผู้บริหารใช้ในการบริหารจัดการโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จ เจริญก้าวหน้า และเป็นที่ยอมรับแก่บุคลากรภายในและภายนอกโรงเรียน ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 มีความจริงใจต่อผู้ร่วมงาน มีความห่วงใยดูแลเอาใจใส่ รวมทั้งให้คำปรึกษาแนะนำการปฏิบัติงานต่อผู้ร่วมงานอย่างสม่ำเสมอ จึงส่งผลต่อความผูกพันต่อโรงเรียนของครูซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ชูติมา รักษ์บางแหลม (2559 : 168) กล่าวว่า การครองตนตามหลักการแห่งความดีที่เรียกว่า “มีจริยธรรม” ของผู้บริหารย่อมเป็นการสร้างศรัทธาและนำมาซึ่งการสนับสนุนการบริหารงานที่ดี ผู้บริหารจึงเป็นกุญแจสำคัญในการทำให้องค์กรดำเนินงาน จะแสดงให้เห็นถึงศีลธรรมที่มีอิทธิพลในแง่บวกขององค์กร การบรรลุถึงคุณภาพ ของผู้เรียนอันเป็นเป้าหมายสูงสุดของการจัดการศึกษา ซึ่งจากการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 จากเนื้อหาได้จำนวน 3 ด้านได้แก่ด้านความเคารพ จำนวน 3 แนวทาง ด้านความยุติธรรม จำนวน 3 แนวทาง และด้านความรับผิดชอบ จำนวน 3 แนวทาง รวมหมด 18 แนวทาง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1.1 ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 อยู่ในระดับมาก ถือเป็นจุดแข็งที่ควรได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อคงไว้ในระดับสูงสุดต่อไป โดยเฉพาะด้านความเคารพ ความยุติธรรม และความรับผิดชอบซึ่งมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่นควรได้รับการส่งเสริมเพิ่มเติมอย่างเป็นระบบ

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมการสร้างความสำเร็จในการปฏิบัติงาน โดยสะท้อนผ่านพฤติกรรมที่แสดงความใส่ใจและห่วงใยต่อครูอย่างจริงจัง

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับการสร้างบรรยากาศแห่งความเคารพในองค์กร โดยคำนึงถึงลำดับความอาวุโสและการตัดสินใจของครูภายใต้หลักความถูกต้อง เนื่องจากการให้เกียรติครูผู้มีประสบการณ์สามารถช่วยสร้างบรรยากาศการทำงานที่เป็นธรรม ลดความขัดแย้ง และส่งเสริมการเรียนรู้ระหว่างรุ่น

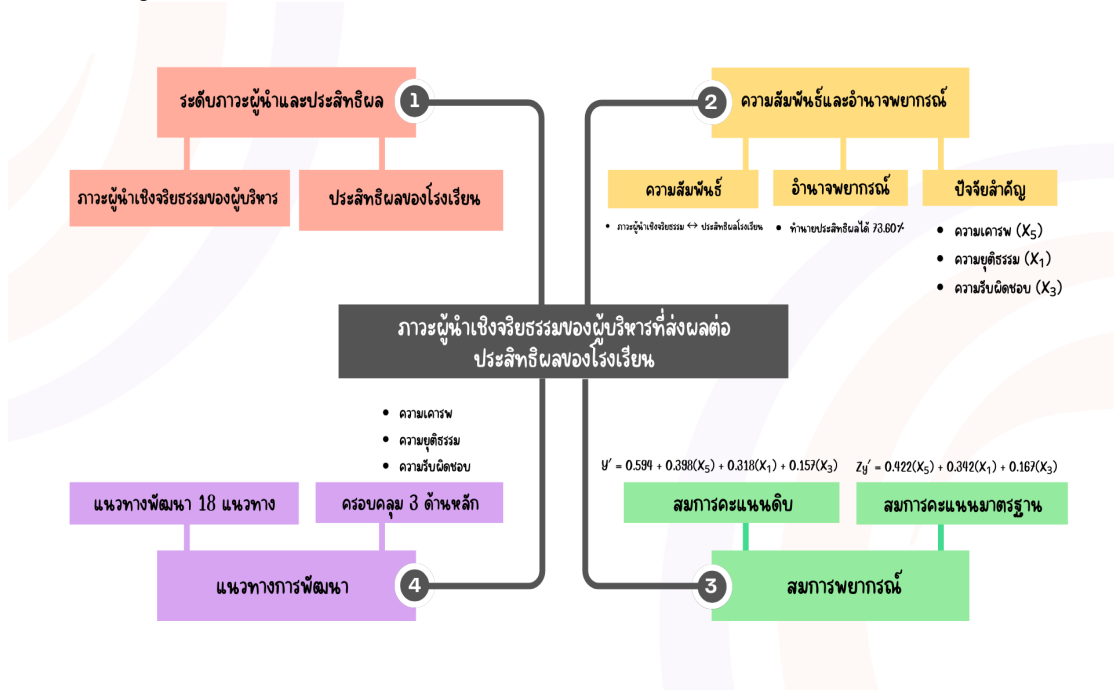
2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จ เพื่อให้เข้าใจเงื่อนไขและองค์ประกอบที่เอื้อต่อการพัฒนาภาวะผู้นำที่มีคุณธรรมและจริยธรรม อันจะเป็นแนวทางในการกำหนดรูปแบบการพัฒนาผู้บริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จ เนื่องจากประสิทธิผลของโรงเรียนขึ้นอยู่กับหลายองค์ประกอบ เช่น ภาวะผู้นำของผู้บริหาร คุณภาพบุคลากร การมีส่วนร่วมของชุมชน และการจัดการทรัพยากร การศึกษาในประเด็นนี้จะช่วยให้สามารถสังเคราะห์แนวปฏิบัติที่ดี (Best Practices) เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในโรงเรียนอื่น ๆ ได้

2.3 ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมกับประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการร่วมกับตัวแปรอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้ข้อสรุปที่ครอบคลุมและสะท้อนปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพของสถานศึกษาอย่างรอบด้าน

องค์ความรู้ใหม่

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ใหม่

เอกสารอ้างอิง

- จักรวาล สุขดี. (2565). ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5. วารสารวิชาการและวิจัย มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, 12(4), 114 -126.
- ชุติมา รักษ์บางแหลม, เอกรินทร์ สังข์ทอง, ขวสิต เกิดทิพย์ และชิตชนก เชิงเชาวน์. (2559). ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม: หนทางสู่การขับเคลื่อนภาวะผู้นำในสถาบันศึกษา. วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์, 8(1), 168-180.
- นภาพร ชันธนา. (2559). จริยธรรมทางธุรกิจ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ท็อป จำกัด.
- นิศรา มุลวรรณ. (2561). ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). จันทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ราชนทร์พิพัฒน์กุล. (2562). จริยธรรมกับการบริหารงาน. มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.

วาโร เฟื่องสวัสดิ์. (2551). วิธีวิทยาการวิจัย. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

สุพัตรา ผลประสาท. (2566). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

สุรัตน์ ไชยชมภู. (2557). ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมในการบริหารสถานศึกษา. วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา, 8(2), 1-15.